

Kursusprogram

De såkaldt udfordrende og udfordrede unge

-hvordan håndterer vi dem?

Brogaarden, Strib

10. -12. oktober 2022 og 7. - 9. december 2022 samt opsamlingsdag den 13. marts 2023

Dette kursus handler om de såkaldte udfordrende og udfordrede elever. De elever, som ikke kun har faglige problemer, men som også er udfordret på det personlige plan og i deres følelsesmæssige og sociale relationer til kammerater og voksne.

Vi stiller skarpt på såvel de stille piger som de vilde drenge, på den unge, som bøvler med kæresten, dødsfald i familien, alkoholmisbrug hos forældre, forældre, som er ved at blive skilt eller unge med en diagnose som Aspergers Syndrom eller ADHD. Det kan også være en ung, der er kommet på efterskole for at få "en frisk start" fra noget derhjemme.

På dette kursus får du viden og redskaber til at håndtere disse unge ud fra fem pædagogiske/psykologiske perspektiver: Neuroaffektiv psykologi, adfærdsmodificerende pædagogik, miljøpædagogik, narrativ pædagogik og mentaliserende pædagogik. Samlet kaldet specialpædagogik.

Ud fra disse perspektiver arbejder vi hen imod en praksis, som gør dig i stand til at håndtere problemer, så de ikke bare bliver løst, men også udvikler samspillet dig og eleverne imellem. Der arbejdes både med én til én-relationer og grupperelationer.

Du får også viden om, hvordan man kan lave et sammenhængende miljø, som eleverne kan udvikle sig i, og hvordan hele organisationen kan arbejde sammen mod et fælles mål. Kan vi for eksempel forvente af køkkenpersonalet, at de udviser samme tålmodighed som læreren? Og hvad med sekretæren?

Derudover kommer vi ind på disse områder: Forældresamarbejde, kommunikation, lyttestile, konfliktforståelse og skriftligt arbejde både inden og efter start på efterskole.

Dagene vil være en vekselvirkning mellem teori, praksisøvelser og kursisternes egne erfaringer – og selvfølgelig pauser, hvor der kan udveksles endnu flere erfaringer.

Kurset består af 2 gange internat og en opsamlingsdag. For at kurset får en effekt i hverdagen, skal man prøve det af man har lært, derfor er der i de 2 mellemliggende perioder "hjemmeopgaver".

Kurset arrangeres af Efterskoleforeningen i samarbejde med [Konsulenthuset Bråby](#).

Program

Mandag den 10. oktober 2022 [1. internat]

11.00 -12.00   **Frokost/ Indkvartering -nogle udleveres**

12.00 - 12.15   **Introduktion**
v/Lis Brok-Jørgensen, konsulent i Efterskoleforeningen

12.15 - 14.15   **Præsentation og velkommen**
Praktisk information og forventningsafstemning.
Introduktion til de fem perspektiver: Neuroaffektiv psykologi, adfærdsmodificerende pædagogik, miljøpædagogik, narrativ pædagogik og mentaliserende pædagogik.
v/ Johnny Kristensen, Karin Maj-Britt Kehlet og Lotte Starup, Konsulenthuset Bråby

- 14.15- 18.00   **Neuroaffektiv udviklingspsykologi**
Vores hjerne er helt afgørende for, hvordan vi forholder os til det, der er svært. I nogle situationer er det let for både den unge og efterskolelæreren at være undersøgende og lede efter handlemuligheder eller gode kompromiser. Andre gange er det mere svært. Ofte skyldes forskellen, hvilke "lag" i hjernen, der bliver aktiveret. Vi stiller skarpt på hjernen og snakker om, hvad man kan gøre, for at blive i "den kloge" hjerne, når vi møder udfordringer.
Det neuroaffektive begreb og kompasser introduceres.
- 18.00 - 19.30   **Aftensmad**
- 19.30 - 20.30   **Neuroøvelser**
Praktiske øvelser, hvor man kan mærke effekten af at gøre det ene eller andet på sit eget nervesystem.

Tirsdag den 11. oktober 2022

- 09.00 - 11.45   **Fortsat neuroaffektiv psykologi**
- 11.45 - 13.00   **Frokost**
- 13.00 - 15.00   **NMN-model**
Gennemgang og praksisafprøvning.
- 15.00 - 18.00   **Mentaliseringsbaseret pædagogik**
Mentaliserende pædagogik handler i høj grad om at have "sind på sinde". Evnen til at se sig selv udefra og andre indefra er centralt i dette perspektiv, der stiller store krav til den voksnes egen følelsesmæssige regulering og refleksion.
- 18.00 - 19.15   **Aftensmad**
- 19.15 - 20.45   **Aftenmøde**

Onsdag den 12. oktober 2022

- 09.00 - 09.30   **Opsamling i plenum**
Hvad har givet mening indtil nu? Er vi på rette vej? Hvad fylder nu?
- 09.30 - 11.30   **Dramatrekant, kommunikation og lyttestile**
Vi ser på konflikter. Hvad kendetegner det, som leder op til en konflikt? Det der foregår under en konflikt? Og efterbearbejdningen?
Og hvem er det egentlig der bestemmer? Læreren eller elever? Og er det ok hvis læreren synes, at eleven selv bestemmer?
- 11.30 - 12.00   **Tak for denne gang**
Vi ved, at man hurtigt kan komme væk fra det, som man lærer på et kursus. For at indholdet fæstner sig, er det afgørende, at man

kommer i gang med at bruge det. Derfor udfordrer vi alle deltagere til at lave private fokuspunkter, der skal bruges inden næste gang. Vi lægger dem i en kuvert og giver håndslag.

Onsdag den 7. december 2022 (2. internat)

- 11.00 - 12.00   **Frokost**
- 12.00 - 12.30   **Velkommen og feedback for perioden siden sidst ved Johnny, Karin/Lotte**
Midtvejsevaluering - hvad skal vi gøre mere eller mindre af?
- 12.45 - 13.45   **Hjemmeopgaver/fokuspunkt**
Opfølgning på fokuspunkter.
Hvordan gik det? Er der noget her vi skal samle op på?
- 14.00 - 18.00   **Narrativ pædagogik**
Når vi arbejder med mennesker, er det afgørende, hvordan vi fortæller hinanden frem. Det kan have den største betydning, om man ser den unges adfærd eller intentionen bag adfærden. Er den unge fx flabet og usamarbejdsvillig eller prøver han at passe på en kammerat? Selvfølgelig er noget adfærd bedre end andet, men i den narrative pædagogik sætter vi parentes omkring skyld og skam, og øver os på at fokusere på, hvor den unge *gerne* vil hen.
Den narrative pædagogik har flere grundtanker, som vi vil arbejde med. Fx: "Den unge er aldrig problemet. Problemet er problemet".
"Man behøver ikke kende problemet, for at arbejde med det"
"Bag al adfærd ligger en god intention"!
- 19.30 - 20.30   **Aftenøvelser med et narrativt perspektiv**
Vi får prøvet de narrative pointer på egen krop, gennem forskellige øvelser.
Vi arbejder konkret med samtaleøvelser ud fra et eksternaliserende perspektiv. Hvordan og hvad giver denne samtaleteknik af muligheder og hvordan giver det mening?

Torsdag den 8. december 2022

- 09.00 - 11.45   **Domæneteori**
- 11.45 - 13.00   **Frokost**
- 13.00 - 14.30   **NMN-model**
Kursisterne arbejder selv med en NMN-analyse ud fra en medbragt case.
- 14.30 - 15.00   **Tilknytningsteori**
Vi ser på trygge og utrygge tilknytningsmønstre hos børn og taler om, hvorledes dette kan ses hos unge på efterskolen.

15.00 – 17.45 **Miljøpædagogik**
Miljøpædagogik handler om, hvordan vi får lavet et sammenhængende miljø, som eleverne kan udvikle sig i. Vi ser på, hvordan hele organisationen kan arbejde sammen mod et fælles mål. Kan vi fx forvente af køkkenpersonalet, at de udviser samme tålmodighed som læreren? Og hvad med sekretæren?
Derudover fokuserer miljøpædagogik også på, hvordan vi som voksne kan støtte den unge i at håndtere og genkende sine egne følelser, så de bliver velkendte og trygge.

Vi ser på, hvad indretning af lokaler betyder. De kan ofte fungere – fysiske markører, der hjælper os med at huske, hvad det er vi laver her.

17.45 – 19.00 **Aftensmad**

19.00 – 20.30 **Aftenøvelse**

Fredag den 9. december 2022

09.00 – 10.45 **Adfærdsmodificerende pædagogik**
Det adfærdsmodificerende perspektiv handler bla. om konsekvens- og belønningspædagogik. Pædagogikker, der måske lyder lidt gammeldags, men stadig anvendes på efterskoler, folkeskoler og andre institutioner. Vi kigger nærmere på hvilket teoretisk opland pædagogikken kommer af, og hvordan dens virkning er, og hvilke effekter den har på unge, der bliver mødt med adfærdsmodificerende pædagogik.

10.45 – 12.00 **Fokuspunkter, evaluering og opklarende spørgsmål**
Igen vælger kursisterne konkrete fokuspunkter, som de vil forsøge at anvende i hverdagen. Vi bruger også erfaringerne fra sidst. Var der noget, der stillede sig i vejen for at løse hjemmeopgaven? Er der måder, som vi kan komme omkring det på?
Vi samler op på forløbet og prøver at fange de sidste spørgsmål.

Mandag den 13. marts 2023 (Implementeringsdag)

09.00 – 11.45 For at kurser får en effekt i hverdagen, er man nødt til at gå i gang med at bruge det, som man har lært. På denne dag skal vi gennemgå fokuspunkterne.
Derudover skal vi bruge noget tid på det, der kan blive svært, når man går i gang med at bruge nye metoder. Det kan være, at den unge ikke gjorde helt, som vi forventede. Det kan være, at der var noget, der blev uventet svært? Eller spørgsmål som man slet ikke kunne få i sin mund. Eller kolleger, der ikke har øje for pointen i det nye. Og hvordan håndterer man så lige det?

12.00 – 13.15 **Frokost**

13.15 – 14.30 **Erfaringsudveksling/-dannelse**
Hvad tager du med dig fra hele forløbet? Det store helikopter-
perspektiv

14.30 – 15.00 **Farvel og tak for denne gang**
Oprettelse af fagligt netværk på de sociale medier?

Litteratur til kurset

Der kan med fordel læses op på nedenstående artikler/bøger op
til kurset. Men det er ikke et krav.

- Kort over narrative landskaber – Michael White
- Miljøterapi med børn og unge – Lars Rasborg.
- Spejling og Jeg-støtte – Lars Rasborg
- Den følsomme hjerne – Susan Hart
- Mentaliseringsguiden - Janne Østergård
- Videoklip narrativ perspektiv: www.dispuk.dk

Videoklip på youtube af Susan Hart: introduktion til neuroaffektiv
udviklingspsykologi

Praktiske oplysninger

Kursussted	Brogaarden, Abelonelundvej 40, Strib, 5500 Middelfart www.brogaarden.dk
Tid	10. – 12. oktober 2022 og 7. -9. december 2022 samt opsamlingsdag den 13. marts 2023
Tilmelding	Senest den 5. september 2022
Deltagerpris	10.900 kr. Prisen inkluderer overnatning i enkeltværelse eller enkeltværelse med delebad, fuld forplejning og materialer
Deltagerantal	Min 22 max 32
Framelding	Tilmeldingen er bindende efter 5. september 2022
Kursusleder	Lis Brok-Jørgensen, konsulent i Efterskoleforeningen lbj@efterskolerne.dk
Undervisere	Johnny Kristensen, Leder, Konsulenthuset Bråby og Heldagssko- len Bråby Karin Maj-Britt Kehlet, Psykolog i Konsulenthuset Bråby Lotte Starup, Psykolog i Konsulenthuset Bråby